

Nyt om miljø & udvikling

92-gruppen er et samarbejde mellem 20 danske miljø- og udviklingsorganisationer. 92-gruppens organisationer arbejder aktivt med opfølgningen af Verdenstopmødet om Bæredygtig Udvikling i Johannesburg 2002 og andre sager vedrørende internationalt miljø og udvikling.

INDHOLD – NR. 31 - D. 03.6.2005

EN HÅND TIL AFRIKA 1

FUP OG FAKTA OM GÆLDSLETTELE OG 2015 MÅLENE 2

TRE TOPMØDER GIVER FATTIGE NYT HÅB 3

WTO: ER DET RÆVEN, SOM SKAL VOGTE GÆS? 4

GRØNNE OFFENTLIGE INDKØB – HVAD VIL MILJØMINISTEREN EGENTLIG GØRE? 5

REGERINGSPARTIERNE VIL FØRE EN MERE MILJØVENLIG POLITIK 6

HVEM HOLDER ØJE MED NGO'ERNE? 7

ARRANGEMENTER 8

REDAKTION 8

En hånd til Afrika

Af Mikkel Stenbæk Hansen, 92-gruppen

”Debatten viste, at alle Folketingets partier nu støtter op om, at de fattigste udviklingslande kan få total gældsanering”

”Der var dog bred enighed om, at EU skal arbejde for, at der gøres en ekstraordinær indsats for Afrika, som er det kontinent, der er længst fra at nå 2015 målene”

Der tegner sig enighed om en mere aktiv dansk linie i internationale forhandlinger om eftergivelse af u-landenes gæld. Det blev klart ved gårsdagens folketingsdebat om de danske prioriteter for FN-topmødet til september, hvor der skal gøres status for indsatsen for at indfri 2015 målene om halvering af fattigdom i verden.

Debatten viste, at alle Folketingets partier nu støtter op om, at de fattigste udviklingslande kan få total gældsanering – ”op til 100 pct. eftergivelse”, som det hedder i vedtagelsen. I debatten blev nævnt et forslag, der kan sikre, at gældsaneringen ikke bliver finansieret af den almindelige ulandsbistand, men det forslag opnåede ikke enighed.

Der var dog bred enighed om, at EU skal arbejde for, at der gøres en ekstraordinær indsats for Afrika, som er det kontinent, der er længst fra at nå 2015 målene. EU forventes at udarbejde en særlig Afrikapolitik, og Danmark vil arbejde for, at der mobiliseres 25 mia. \$ ekstra i bistand.

Oppositionen fandt, at Danmark også selv skulle øge bistanden, mens regeringspartierne mente, at det er tilstrækkeligt, at Danmark befinder sig i top fem blandt verdens bistandsydere.

Seksuelle og reproduktive rettigheder er også en topprioritet for alle partier i forbindelse med topmødet. Danmark vil arbejde for, at EU tager konkrete initiativer på dette område, og udvik-

“Seksuelle og re-produktive rettigheder er også en topprioritet for alle partier”

lingsminister Ulla Tørnæs (V) lovede at holde fanen højt, og rejse temaet ved enhver given lejlighed. Hun kunne dog ikke love, at emnet ville blive taget op med Bush, når han kommer til København senere på sommeren. USA spænder ben sammen med Vatikanet og en række muslimske lande for, at der internationalt gøres fremskridt på dette område.

Fup og Fakta om gældslettelse og 2015 målene

Af Peter With, Nord/Syd Koalitionen

“Hvis det er budgettet for udviklingsbistand, der finansierer gældslettelsen er man jo lige vidt”

De fleste lande i Afrika syd for Sahara er bagud med at nå 2015 målene, og selv efter at mange har fået reduceret deres udlandsgæld, er den fortsat en klods om benet. Men nu har toneangivende lande i G7 kredsen lanceret forslag om at begrænse de fattigste landes gæld til Verdensbanken og IMF – den internationale valutafond.

Desværre er der risiko for, at kæden ryger af: Hvis det er budgettet for udviklingsbistand, der finansierer gældslettelsen er man jo lige vidt: Det er som at fodre hunden med dens egen hale.

“Men der er en anden model, der kan skaffe ressourcer uden at skære i bistanden: Det består i at sælge ud af IMF's undervurderede guldreserver.”

Storbritannien og USA har begge stillet forslag om at nedskrive de fattigste landes gæld til Verdensbanken og IMF. Men USA foreslår at Banken og Fonden selv finansierer gældsletteringen – og det betyder færre ressourcer til fremtidige udlån og bistand. Storbritannien tilbyder derimod selv at betale en del af de fattigste landes gæld til Verdensbanken, men det skal finansieres af Storbritanniens eget bistandsbudget, og alt i alt giver det jo ikke nye ressourcer til de fattige lande.

“Regeringen bør aktivt støtte forslaget om salg af IMF's guldreserver for at skaffe den nødvendige finansiering af 2015 målene.”

Men der er en anden model, der kan skaffe ressourcer uden at skære i bistanden: Det består i at sælge ud af IMF's undervurderede guldreserver. Guldet er historisk værdisat til kun ca. 14% af markedsværdien. Et gradvist salg over 10-20 år af IMF's guld kan indbringe mellem 30 og 40 milliarder US\$, uden at forvride guldmarkedet. IMF's direktør siger god for, at det kan lade sig gøre. Provenuet kan finansiere næsten halvdelen af en 100% sletning af lavindkomstlandenes gæld til både IMF og Verdensbanken. Storbritannien og flere andre lande støtter faktisk guldsalg til at dække gælden, dog kun til IMF. Desværre kniber det med at finde fodslag i G7, for USA er imod.

Det er på høje tid, at Danmark sætter fokus på, om gældsinitiativerne rent faktisk giver flere ressourcer. Regeringen bør aktivt støtte forslaget om salg af IMF's guldreserver for at skaffe den nødvendige finansiering af 2015 målene.

Tre topmøder giver fattige nyt håb

Af Morten Blomqvist, IBIS.

“En ny global kampagne [...] sender en fælles besked til verdens regeringsledere [...]: Gør fattigdom til fortid.”

“kampagnens mål[...] rykkede et skridt nærmere, da EU-landene blev enige om at øge udviklingsbistanden”

Storbritannien har [...] sat fattigdomsbekæmpelse i Afrika øverst på dagsordenen. Det giver en historisk chance for at påvirke [...] i den rigtige retning.”

Hvert tredje sekund dør et barn af fattigdom. Det er den katastrofale virkelighed og det skal ændres. En ny global kampagne mod fattigdom - Make Poverty History – griber bolden og sender en fælles besked til verdens regeringsledere om, at nu er det nok: Gør fattigdom til fortid. I Danmark er det UNDP og IBIS, der lancerer kampagnen, der har et hvidt bånd som symbol.

Kampagnen har tre klare budskaber: Retfærdig verdenshandel, gældseftergivelse samt mere og bedre bistand. Det er tre temaer som humanitære organisationer længe har arbejdet med, men netop i år er der fornyet håb for, at der sker noget på området.

Allerede den 24. maj rykkede kampagnens mål et skridt nærmere, da EU-landene blev enige om at øge udviklingsbistanden til 0,56 procent af BNI (svarende til 149 milliarder kr.) inden 2010. Her havde IBIS i samarbejde med en række europæiske organisationer inviteret EU's udviklingsministre til et pressemøde for at lægge ekstra pres på dem. Det gav gevinst.

Fra den 6. til den 8. juli 2005 mødes G8-lederne i Skotland. Storbritannien har formandskabet og de har sat fattigdomsbekæmpelse i Afrika øverst på dagsordenen. Det giver en historisk chance for at påvirke verdens mægtigste ledere i den rigtige retning.

I Danmark vil kampagnen fokusere på G8 mødet på Roskilde Festivalen og ved andre events rundt om i Danmark. Herefter vil kampagnen koncentrere sig om årets to andre topmøder; FN's højniveau topmøde i New York til september, hvor 2015 målene skal kigges efter i sømmene og WTO's sjette Ministerkonference i Hong Kong til december.

Live 8 koncerterne er netop blevet lanceret, som en del af den globale kampagne, og i England er der allerede solgt mere end 2,5 millioner hvide armbånd, der er kampagnens symbol.

Læs mere på www.makepovertyhistory.dk

WTO: Er det ræven, som skal vogte gæs?

Af John Nordbo, 92-gruppen

"Set med NGO-øjne var det ikke ligefrem hensyn til u-landene [...] som havde topprioritet, mens Lamy var EU-kommissær."

"Lamy [...] skal altså nu være generaldirektør for en organisation, [...] som eksplicit har aftalt, at placere u-landenes "behov og interesser i hjertet" af forhandlingerne"

"Folketinget [...] får en chance for at give Lamy en hånd. [...] Danmark bør intensivere indsatsen for, at EU kommer med udspil i WTO-forhandlingerne"

I sidste uge blev det besluttet, at WTO's generaldirektør fra september hedder Pascal Lamy. Lamy er franskmand og tidligere handelskommissær i EU. Han er med andre ord en herre, der kender WTO rigtigt godt, og hans faglige kvalifikationer er således helt i top. Det gode spørgsmål er imidlertid, om Lamy vil formå at kunne tage lige hensyn til alle dele af WTO's medlemskare, der i dag består af 148 lande.

Set med NGO-øjne var det ikke ligefrem hensyn til u-landene eller de europæiske skatteborgeres eller forbrugeres interesser, som havde topprioritet, mens Lamy var EU-kommissær. I stedet kæmpede han med næb og klør for at forsvare den europæiske landbrugsstøtte og tolden på landbrugsvarer, så man ikke var i tvivl om, at franske bønderes interesser lå hans hjerte nær.

Men nu skal Lamy altså være generaldirektør for en organisation, som har gang i en omfattende runde af handelsforhandlinger, og som eksplicit har aftalt, at placere u-landenes "behov og interesser i hjertet" af forhandlingerne. Det skal blive spændende at se, om Lamy formår at foretage det mentale skift, der skal til for at bestride den ny opgave.

Den 9. juni får Folketinget en chance for at give Lamy en hånd. Der er nemlig debat om den danske forhandlingslinie frem mod WTO's næste ministerkonference, som holdes i Hong Kong til december. Organisationerne i 92-gruppen henvendte sig til regering og folketing med opfordringer om at skærpe den danske handelspolitik.

Grundsynspunktet er, at Danmark bør intensivere indsatsen for, at EU kommer med udspil i WTO-forhandlingerne, f.eks. om: hastig aftrapning af eksportstøtten til landbrugsvarer; redefinition af den såkaldte "grønne boks", som muliggør ubegrænset landbrugsstøtte; at de rige lande forpligter sig til at nedsætte tolden på alle landbrugsvarer og mest, hvor toldsatserne er højest; samt særlige initiativer med henblik på at undgå at fattige afrikanske lande ender med at tabe på en ny WTO-aftale.

Grønne offentlige indkøb – hvad vil miljøministeren egentlig gøre?

Af Jacob Andersen, WWF Verdensnaturfonden

"de fleste offentlige institutioner ser stort på anbefalingerne i den frivillige miljøvejledning om tropisk træ."

"Desværre afviste miljøminister Connie Hedegaard at ændre regeringens politik på området."

"miljøministeren [...] opfordres til at komme på banen med et konkret udspil [...] for at sikre, at de offentlige institutioners forbrug gøres langt mere miljørigtigt og bæredygtigt."

Tirsdag den 24. maj debatterede Folketinget et beslutningsforslag fra De Radikale om at indføre bindende regler for offentligt indkøb af træ, samt at udvide den offentlige indkøbspolitik til at omfatte alt træ. Baggrunden for beslutningsforslaget er, at den nuværende politik for offentligt indkøb af træ er begrænset til træ, som kommer fra tropeskove, samt at de fleste offentlige institutioner ser stort på anbefalingerne i den frivillige miljøvejledning om tropisk træ.

Desværre afviste miljøminister Connie Hedegaard at ændre regeringens politik på området. Hun vil afvente en evaluering af miljøvejledningen senere på året, før hun vil diskutere ændringer af reglerne for det offentlige indkøb af træ.

WWF Verdensnaturfonden mener, at det er skuffende, at miljøministeren således nøler med at sætte en stopper for, at offentlige institutioner i Danmark køber træ, som meget vel kan komme fra ulovlig tømmerhugst.

Allerede sidste år undersøgte WWF kendskabet til regeringens miljøvejledning blandt 51 større, offentlige indkøbere. Resultatet var dengang nedslående. Kun halvdelen vidste, at vejledningen findes og langt færre havde læst den. Og siden er der kommet nye undersøgelser fra Nepenthes, som bekræfter denne tendens.

Den manglende handling står desuden i skarp kontrast til en udmelding fra miljøministeren kort før folketingsvalget i februar. Her udtalte hun i flere medier, at der skulle 'sættes fart' på de grønne offentlige indkøb, men indtil videre er der ikke sket noget konkret.

Med afvisningen af De Radikales forslag ligger bolden på miljøministerens banehalvdel. WWF opfordrer således miljøministeren til at komme på banen med et konkret udspil til, hvad hun vil gøre for at sikre, at de offentlige institutioners forbrug gøres langt mere miljørigtigt og bæredygtigt. Vi har evalueringer nok, lad os få noget handling!

Regeringspartierne vil føre en mere miljøvenlig politik

Af Søren Dyck-Madsen, Det Økologiske Råd

"Nu har regeringen imidlertid meldt ud, at den har overstået dette stadium og vil til at føre en mere miljø- og energivenlig politik."

"Denne politik har de grønne bevægelser, den fremsynede del af erhvervslivet, [...] længe forsøgt at overbevise regeringen om nødvendigheden af."

"Samtidig efterlyses, at det ikke kun skal være et skift i politiske udtalelser, men også i den faktisk førte politik"

Regeringspartiernes opgør med Svend Auken's politik har i fire år ført til kraftige nedskæringer og manglende visioner på energi- og miljøområdet.

Nu har regeringen imidlertid meldt ud, at den har overstået dette stadium og vil til at føre en mere miljø- og energivenlig politik. Det peger en række begivenheder og udtalelser på.

Først med udnævnelsen af Connie Hedegaard til miljøminister i august 2004 i stedet for Hans Chr. Schmidt. Dernæst da regeringen omsider i marts 2005 gjorde op med sin nølende danske klimapolitik på EU-plan og tilsluttede sig de progressive EU-lande. Senest vedtog et bredt flertal i Folketinget (minus Enhedslisten) i maj 2005 et forslag fra SF, som følger nedenfor:

"Folketinget anser det for vigtigt at koble løsningen af nationale såvel som globale miljøproblemer og samtidig bidrage til vækst og beskæftigelse. Folketinget opfordrer regeringen til i forlængelse heraf at fortsætte en målrettet indsats for at fremme udviklingen og brugen af miljøeffektive teknologier, herunder at udarbejde en dansk handlingsplan for miljøteknologi og en redegørelse til Folketinget i næste samling. Folketinget opfordrer i den forbindelse regeringen til:

- 1) at identificere dansk erhvervslivs styrkepositioner inden for miljø og energieffektive teknologier.
- 2) at skabe grundlag for en styrket indsats inden for rammerne af øgede offentlige forsknings- og udviklingsmidler, der afsættes i de kommende år.
- 3) at skabe gode og langsigtede betingelser for en markedsbaseret udvikling af miljø- og energieffektive teknologier bl.a. inden for klimaområdet."

Denne politik har de grønne bevægelser, den fremsynede del af erhvervslivet, store dele af energi- og miljøsektoren og oppositionspartierne længe forsøgt at overbevise regeringen om nødvendigheden af.

Det markante skift i regeringens miljø- og energipolitik er også kommet til udtryk i flere udtalelser til pressen fra Venstres Eyvind Vesselboe. Regeringens tilsyneladende kovending hilses velkommen fra mange sider. Samtidig efterlyses, at det ikke kun skal være et skift i politiske udtalelser, men også i den faktisk førte politik og de tilhørende bevillinger. Dette venter vi stadig spændt på.

Hvem holder øje med NGO'erne?

Af Mikkel Stenbæk Hansen, 92-gruppen

"Der var [...] enighed om, at NGO'er er ansvarlige over for deres medlemmer. [...] Og om, at legitimitet og troværdighed er nøgleord for enhver NGO"

Hvis en NGO laver en fejl, vil organisationen blive straffet af medlemmerne, og den vil miste troværdighed blandt politikere og medier."

Ingrid Schullström fra H&M havde positive erfaringer med samarbejde mellem NGO'er og H&M [...] og opfordrede til dialog frem for "naming & shaming"."

Hvem står NGO'erne til ansvar for i deres arbejde med at overvåge virksomheder og myndigheders opførsel? Og er der behov for at overvåge NGO'erne? Tirsdag d. 3. maj var disse spørgsmål til debat ved et meget velbesøgt seminar "NGO Accountability – Who watches the watchdogs?"

Der var først og fremmest enighed om, at NGO'er er ansvarlige over for deres medlemmer. Der var desuden enighed om, at *legitimitet* og *troværdighed* er nøgleord for enhver NGO. Andrew Pendleton fra Christian Aid UK påpegede endvidere, at én afgørende forskel på NGO'er og virksomheder er, at NGO'er er værdibaserede og afhængige af troværdighed, mens virksomheder er profitbaserede og ikke direkte afhængige af troværdighed. Man kan derfor sige, at troværdighed i sig selv fungerer som en slags naturlig monitoring af NGO'ers opførsel. Hvis en NGO laver en fejl, vil organisationen blive straffet af medlemmerne, og den vil miste troværdighed blandt politikere og medier. Der er ikke en lignende "automatisk" kontrol med virksomheders opførsel, og der er derfor behov for, at NGO'er overvåger virksomheder.

Ingrid Schullström fra H&M havde positive erfaringer med samarbejde mellem NGO'er og H&M, men i enkelte tilfælde, især med amerikanske NGO'er, har H&M følt sig misbrugt i kampagner på grund af den opmærksomhed H&M giver. Set fra et virksomhedssynspunkt virker dette urimeligt, da H&M er nogle af dem, der opfører sig bedst inden for branchen. Ingrid Schullström opfordrede til dialog frem for "naming & shaming".

Mads Christensen fra Greenpeace fortalte, at man i Greenpeace indgår i dialog med en række virksomheder men ikke i egentlige langvarige samarbejder, idet man gør sig umage for at bevare organisationens uafhængighed.

Endelig luftede Andrew Pendleton bekymring i relation til seminaret, idet han var stærkt skeptisk over for virksomhedernes egentlige dagsorden, når man forsøger, at stille spørgsmålsteget ved NGO'ers troværdighed.

Christian Aids rapport: "*Behind the mask. The real face of cooperate social responsibility*" kan hentes på: <http://www.christian-aid.org.uk/indepth/0401csr/>.

For mere information om seminariet:
<http://www.copenhagencentre.org/sw6376.asp>.

ARRANGEMENTER

HVORDAN KOMMER VI VIDERE - DANSKE NGO'ERS ROLLE I DEN GLOBALE DIALOG

FN-forbundets møde d. 11. juni kl. 9-13. Eigtveds Pakhus, København. Mødet følger op på folketingsdebatten den 2. juni om FN-topmødet og den internationale NGO-konference i København i uge 23. Tilmelding til mødet kan ske til Jane Johnsen på jane@una.dk eller 35467375 eller til Trine Jensen på trine@una.dk eller 35467374.

SUU KYI - 60 ÅR

Søndag den 19. juni kl. 14.00 - 17.30. Pladsen bag Café Mandela, Halmtorvet 13 E. Den Danske Burma Komité markerer Aung San Suu Kyi's 60 års fødselsdag med talere, underholdning, m.m. Den 19. juni har hun siddet 9 år og 238 dage i husarrest i militærdiktaturet Burma.

ØKO-KALENDEREN PÅ ØKO-INFO bringer nyt om grønne og økologiske arrangementer fra hele landet: www.eco-info.dk

REDAKTION

Dette nummer af nyhedsbrevet er redigeret af John Nordbo, 92-gruppen, Ida Thuesen og Constance Hegner, WWF Verdensnaturfonden.

Tidligere numre kan ses på www.92grp.dk

Såfremt nyhedsbrevet ønskes afmeldt, sendes mail til c.hegner@wwf.dk